

LBRIS

We know
books

Biografii

Gabriela GÎRMACEA

Ion Luca Caragiale

Viata și opera

DPH
DIDACTICA PUBLISHING HOUSE

București, 2022

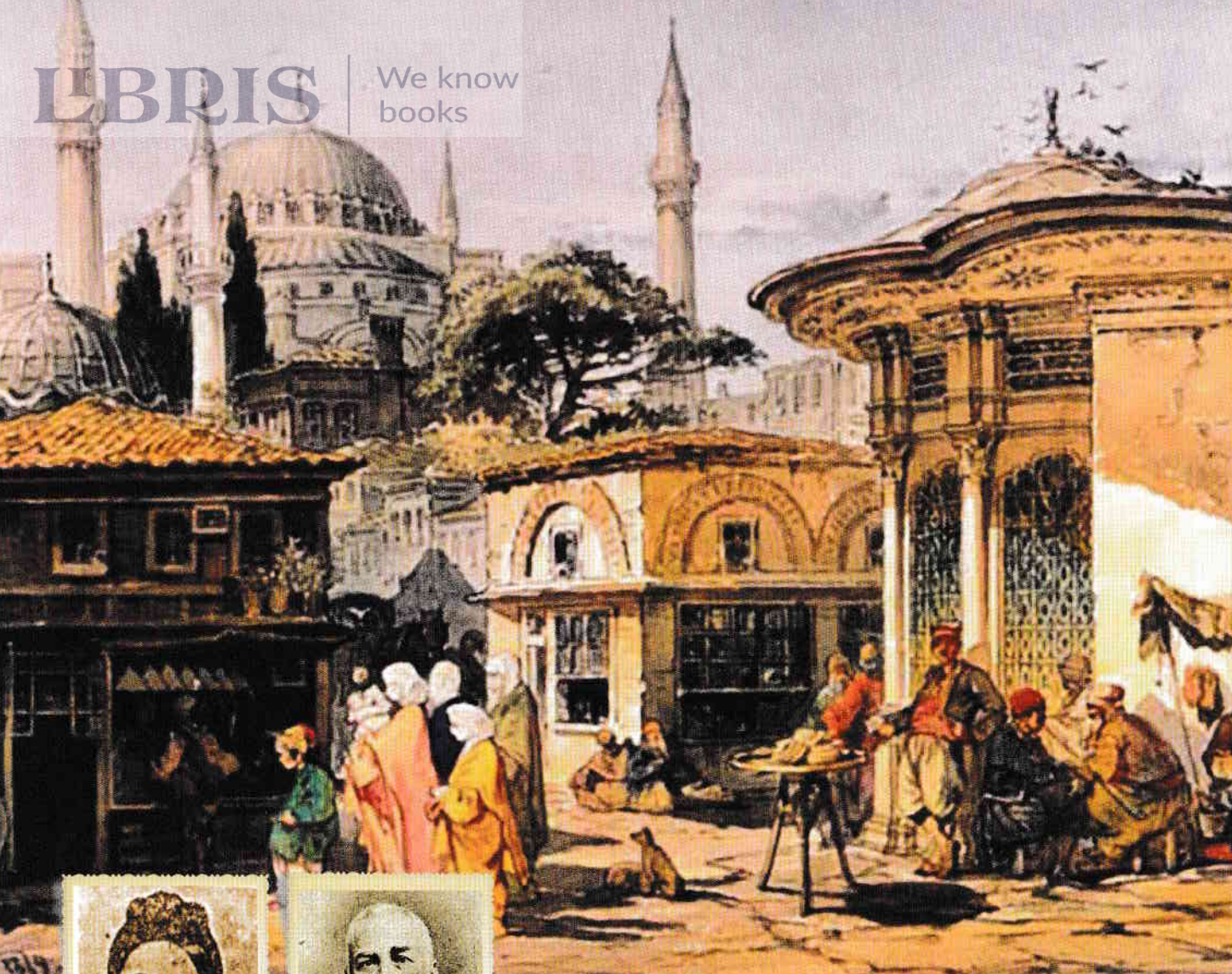
FAMILIA ȘI PRIMII ANI DE VIAȚĂ

Conform actelor din arhivele românești, bunicii paterni ai viitorului scriitor Ion Luca Caragiale, Ștefan și Maria, au venit de la Constantinopol în suita domnitorului Ioan Caragea pe la începutul secolului al XIX-lea. Ștefan era bucătar. Cei doi au avut cinci copii: trei băieți și două fete.

Luca Caragiale, născut în 1812 la Constantinopol, este primul lor copil. În 1815, la București, s-a născut al doilea fiu, Costache. Au urmat: Ecaterina (1816), Anastasia (1820) și Iorgu (1826), viitorul actor.

În 1838, Luca și Ștefan (*Luca, fiul lui Ștefan*) s-a căsătorit cu o actriță renumită a momentului, Caliopi și Luxandra, însă cei doi s-au despărțit fără să divorțeze niciodată. Momentul separării marchează și ruptura lui de lumea teatrului, unde a încercat să interpreteze câteva roluri minore. Astfel, Luca a privit întotdeauna meseria de actor cu multă reticență, deși frații săi s-au dedicat acestei profesii cu multă dăruire. Apoi, Luca a cunoscut-o pe Ecaterina Caraboaș și, deși relația lor nu a fost oficializată, a prezentat-o mereu drept soția sa. Cei doi au avut doi copii: Ion (Iancu) și Elena (Lenci).

Ceilalți doi frați ai lui Luca Caragiale (1812-1870), Costache Caragiale (1815-1877) și Iorgu Caragiale (1826-1894), au avut o contribuție însemnată la dezvoltarea mișcării teatrale românești. Costache a fost primul director al Teatrului Național de la București și profesor de Declamațiune, iar Iorgu – actor.

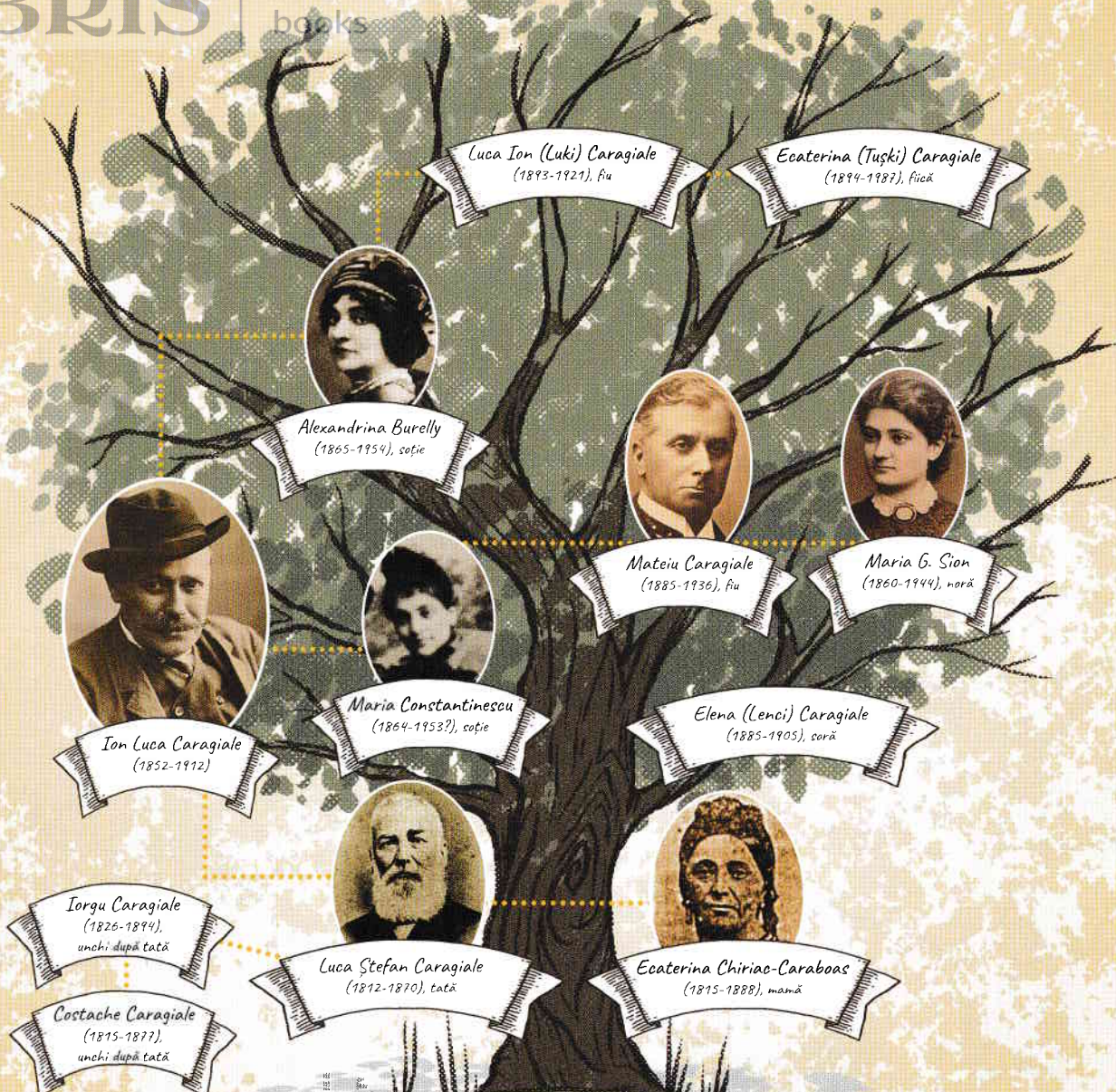

*Ecaterina
Caraboas-Caragiale,
mama scriitorului*

*Luca Caragiale,
tatăl scriitorului*

Stradă din Constantinopol în 1868

Familia Caragiale

ÎN ACELAȘI AN CU ION LUCA CARAGIALE
S-AU NĂSCUT:

1852

- *George Demetrescu-Mirea* (m. 1934), pictor român. Picturile murale ale lui pot fi văzute la Banca Națională a României și la Universitatea din Iași.
- *Ronetti Roman* (m. 1908), scriitor român de origine evreiască, prieten cu Ion Luca Caragiale. Au fost amândoi ziaristi la *Timpul*.
- *Luigi Cazzavillan* (m. 1904), ziarist român de origine italiană, fondatorul ziarului *Universul* (1884), unde va colabora Ion Luca Caragiale.
- *Ion Mincu* (m. 1912), arhitect român, promotor al stilului neoromânesc. Lucrări: Școala Centrală de Fete din București, Catedrala „Sfinții Petru și Pavel”, din Constanța. Universitatea de Arhitectură și Urbanism din București îi poartă numele.
- *Vasile Lucaciu* (m. 1922), militant pentru drepturile românilor transilvăneni în mișcarea Memorandului din 1892. A făcut parte din Consiliul Dirigent al Transilvaniei în 1918.
- *Grigore Crăimiceanu* (m. 1935), general român, care a participat în Războiul de Independență și în Primul Război Mondial.
- *Mitte Kremnitz* (m. 1916), scriitoare și traducătoare germană. A tradus piesa *O scrisoare pierdută* în limba germană.
- *Antoni Gaudí* (m. 1926), arhitect catalan. Lucrările sale pot fi admirate în Barcelona: *Sagrada Família*, *Parcul Güel*, *Casa Milá*.

- *Joseph Jacques Césaire Joffre* (m. 1931), mareșal francez în timpul Primului Război Mondial. A vizitat România în 1920. Cu această ocazie, Casa Capșa a creat în onoarea mareșalului prăjitura care-i poartă numele: *Tortul Joffre*.
- *Tadeusz Ajdukiewicz* (m. 1916), pictor polonez, adept al realismului. A pictat portrete, peisaje, scene de luptă. Printre portretele pictate, în scurta perioadă cât a stat la București, sunt și cele ale Regelui Carol I și al Reginei Elisabeta.
- *Leopoldo Alas y Ureña* (m. 1901), scriitor spaniol cunoscut și sub numele de *Clarín*. Este autorul romanelor *La Regenta* și *Su único hijo*.
- *Herbert Henry Asquith* (m. 1928), prim-ministru al Marii Britanii în perioada 1908-1916. Fiica lui, *Elizabeth*, s-a căsătorit cu *Anton Bibescu* și a locuit alături de soțul ei la moșia de la Corcova (județul Mehedinți), unde printre invitați a fost *Mihail Sebastian*, care a scris în casa lor piesa *Steava fără nume*.
- *Peter Paul Brang* (m. 1925), arhitect vienez ale cărui lucrări pot fi admirate în Cehia, Slovenia, Bulgaria și România (Gimnaziul Evanghelic și Casa de Cultură din Bistrița, Palatul Administrativ din Suceava).
- *Isabella Augusta Gregory* (m. 1932), fondatoarea Teatrului Național Irlandez împreună cu *William Butler Yeats* și *Edward Martyn*.
- *Meijer de Haan* (m. 1895), pictor olandez, prieten cu *Theo van Gogh*, *Camille Pissarro* și *Paul Gauguin*.

LBRIS

We know
books

Caragiale

Casa Capșa în 1900

Familia maternă a lui Ion Luca Caragiale era originară din Brașov: mama se numea Ecaterina Caraboas, iar bunicul patern era negustor. Astfel, viitorul dramaturg a cunoscut foarte bine lumea târgoveților, iar în opririle lui la Brașov un loc preferat era piața, unde-i plăcea să discute cu negustorii sau să se certe cu vreo precupeață.

Ion Luca Caragiale s-a născut la 30 ianuarie 1852, în localitatea Haimanale. Pe vremea aceea, Luca Caragiale (1812-1870) lucra ca avocat în serviciul administrativ al Mănăstirii Mărgineni, aflată în apropierea satului. Nașa copilului a fost bunica paternă, Maria Șt. Caragiale, al cărei portret a fost pictat de C.D. Rosenthal în tabloul *Bătrână cu turban*. Trei ani mai târziu, s-a născut Elena (Lenci) Caragiale, sora scriitorului.

Și-a petrecut **copilăria** la Ploiești, în mahalaua Sfinții Voievozi, unde familia a locuit cu chirie în casa lui Hagi Ilie, lumânărarul de la Sf. Gheorghe, care apare sumar evocată în **Caut casă...**: *Am stat atâta vreme cu chirie până să-mi completez studiile și să-mi obțin diploma de patru clase primare la școala domnească*. În mahalaua în care avocatul Luca Caragiale își adusese familia, exista o diversitate de meseriași, pe care cititorul îi va regăsi în operă.

Caragiale la 8 ani,
în 1860

Spunea că în copilărie fusese un băiat neastâmpărat, spaima mahalalei. Mama lui primea dese plângeri pentru mere furate din pomul vecinului, bătăi cu copiii și multe alte năzdrăvăanii, pe care noi, în copilăria noastră, nu le-am cunoscut. Știu o poveste cu un zmeu uriaș, făcut din opt coli de hârtie, cu vâjâitori și o coadă lungă de câțiva metri. Ca să-l poată înălța, tata trebuia să adune ceata de copii din mahala și, cu multă alergătură, ridica namila care vâjâia și sforăia ca un balaur. Toată noaptea stătea lancau și băieții lui și făceau atâta zarvă, încât speriau caii din grajduri și trezeau oamenii din somn.

